9e JAARGe. № 199.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.

Voor Soerabaya ℔ jaar ƒ24.– ℔ halfjr ƒ12.– ℔ maand ƒ2.–
„ Java. „ do. „ 30.– „ do. „ 15.–
„ Buitenb. „ do. „ 36.– „ do. „ 18.–
„ Europa. „ do. „ 50.–

De OOSTPOST verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

MAANDAG 26 AUGUSTUS 1861.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letters betalen dubbeld,
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel

VERTREK DER LANDMAIL

In de maand September den 9den en 25sten

ADVERTENTIEN.

Op Zaturdag den 31sten Augustus a. s.

Zal ten bureele van den Resident van *Soerabaya*,

EENE UITBESTEDING

worden gehouden voor den overvoer van **753** stuks **houtwerken** van *Boenga* naar *Banda*.
De voorwaarden dezer uitbesteding liggen op gemeld bureau ter inzage.

Soerabaija, Namens den Resident,
5 *Augustus* 1861. *De Secretaris,*
(1201) **Ch. TROMP.**

(*Voor het land.*) De Hoofd-Ingenieur, Chef der 4de Waterstaats afdeeling, maakt bekend, dat op *Zaturdag den* 31*sten Augustus* 1861, des morgens ten 10 ure, ten zijnen kantore te Soerabaija, in het openbaar zal worden uitbesteed:
het bouwen eener gevangenis te Sidho Ardjo (*Residentie Soerabaya*) volgens bestek en voorwaarden, liggende ten gemelden kantore ter inzage van belanghebbenden.

De Hoofd-Ingenieur voornoemd,
(1241) **P. J. G. BEIJERINCK.**

Op Woensdag den 4den September 1861.

des morgens ten 10 ure zal ten residentie burele

EENE UITBESTEDING

worden gehouden voor de verlichting der stad *Soerabaija* gedurende 1862.
De voorwaarden dier uitbesteding liggen ter inzage op gemeld bureau.

Soerabaija, Namens den Resident,
9 *Augustus* 1861. *De Secretaris,*
(1219) **Ch. TROMP.**

Op Zaturdag den 7den September 1861,

zal ten burele van den Resident van *Soerabaija*

EENE UITBESTEDING

worden gehouden voor den *overvoer* van **133 stuks HOUTWERKEN** van *Boenga* naar *Cheribon*.
De voorwaarden dezer uitbesteding liggen op gemeld bureau ter inzage.

Soerabaya, Namens den Resident.
19 *Augustus* 1861. *De Assistent Resident,*
(1274) **W. HAPPÉ.**

Wordt bekend gemaakt dat **op Woensdag den 11den September a. s.** ten 10 ure des voormiddags, ten residentie burele eene

UITBESTEDING

zal worden gehouden, voor het wasschen van de kleeding der dwangarbeiders en andere personen ter verpleging opgenomen in het stadsverband alhier.
De voorwaarden liggen ter inzage op gemeld bureau.

Soerabaya, Namens den Resident,
den 24sten Augustus 1861. *De Adsistent Resident,*
(1313) **W. HAPPÉ.**

Met referte aan de advertentie dd. 15 Julij jl. opgenomen in de *Javasche Courant* van den 31sten daaraanvolgende No. 61, maakt de Resident van Soerabaija bekend, dat de daarbij bedoelde

UITBESTEDING,

voor de levering van **benoodigdheden ten behoeve der verschillende departementen** alhier gedurende het jaar 1862 en voor de jaren 1862, 1863 en 1864 in den dalm van den Regent van Soerabaija zal worden gehouden **op Zaturdag den 14den September a. s.** des morgens ten 10 ure.
De voorwaarden dier uitbesteding liggen ter inzage op het residentie kantoor alhier.

Soerabaya, *den* 10*den Augustus* 1861.
Namens den Resident:
De adsistent resident voor de Comptabiliteit,
(1226) **W. HAPPÉ.**

Veiling van doorgekapt kopergeld.

De Resident van Soerabaija maakt bekend dat op **Dingsdag den 15den October 1861** bij 's lands pakhuizen te Soerabaija in het openbaar zullen worden opgeveild

400,000 Amst. ponden doorgekapt kopergeld,

waarvan een monster bij gemelde pakhuizen ter bezigtiging ligt.
De verkoop zal geschieden op de voorwaarden, bedoeld in de *Javasche Courant* van den 17den dezer No. 66.

Soerabaija, *den* 24*sten Augustus* 1861.
Namens den Resident voornoemd
De Assistent-Resident,
(1313) **W. HAPPÉ.**

UITBESTEDING.

Ingevolge last van den luitenant kolonel waarnd. plaatselijke kommandant zal door de ondergeteekenden op den 31sten Augustus a. s., des voormiddags ten 10 ure in de groote militaire Kantine alhier eene publieke uitbesteding worden gehouden, van de LEVERANCIE VAN DRANKEN benoodigd voor het garnizoen en de daarbij behoorende posten.
Het contract zal loopen v/m. 1 Januarij t/m. Ult. December 1862; wordende de consumptie voor dat tijdsverloop begroot op ±

1300 kelders genever à 15 ☐ fl.
300 kisten bier „ 48 „
100 „ roode wijn „ 48 „
35 dozijn brandewijn.

De verdere voorwaarden zijn voor belanghebbenden dagelijks in gemeld gebouw zoomede op het plaatsbureau ter inzage.

Soerabaya, *den* 12*den Augustus* 1861.
De officieren Commissarissen,
O. F. van CATTENBURCH, kapt.
(1230) W. E. BERKHOLST 1e. luit.

De ondergeteekende maakt bekend, dat de Heer **Beijnon** in de plaats van den Heer **Nagel** belast is, met het Secretariaat bij de commissie voor de vaststelling van het cijfer van den aanslag der verponding over de jaren 1862 t/m 1864.

De waarnd. president van voornoemde Commissie,
(1295) **E. DIRBETZ.**

POST-KANTOOR.

Op Dingsdag den 27*sten Augustus* 1861,
des morgens ten tien ure
zullen voor **Bandjermassing** en **Bawean**, brievenpakketten worden gesloten.

Soerabaya, *De Post-Kommies,*
den 23*sten Augustus* 1861. (1301) C. WELTER.

VENDU DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 27*sten Augustus* 1861.
Bij den heer *Nagel*, aan de Societeitstraat van meubelaire goederen.
Op Woensdag den 28*sten Augustus* 1861.
Bij den Chin. *Lim Siem*, te Pasarbong van diverse goederen.
Op Donderdag den 29*sten Augustus* 1861.
Bij den pachter der pandjeshuizen *The Keh*, in de nieuwe Chinesche kamp van onuitgeloste pandgoederen.
Op Vrijdag den 30*sten Augustus* 1861.
Bij den heer *de Quay*, te Simpang van meubelaire goederen.
Op Zaturdag den 31*sten Augustus* 1861.
Bij den heer *A. Kocken*, te Gatotan van meubelaire goederen. (1281)

GEBOORTEN.

Voorspoedig bevallen van eene *DOCHTER* G. F. C. Reijneke, Echtgenoote van
Soerabaya, **W. BOERMEESTER.**
den 24 *Augustus* 1861. (1309)
Eenige kennisgave.

Bevallen van een *ZOON* J. H. Zijlstra, echtgenoote van **J. H. Garling.**
Boenga, *den* 21*sten Augustus* 1861. (1312)

STERFGEVALLEN.

Op heden overleed ons *DOCHTERTJE*, Maria, Susanna, Antoinette, ruim tien maanden oud.

F. H. SCHMIDT,
Eenige kennisgave. W. C. P. SCHMIDT.
Soerabaija, 24 *Augustus*. *Lubeck*,
(1320.)

Op de VENDUTIE

van den heer

F. W. NAGEL,

op den 27sten dezer

zal nog worden verkocht:
het aan de straat gelegen ERF ter inhoudsvlakte van **een honderd drie en zestig** vierkante Nederlandsche ellen en **acht en twintig** vierkante palmen, bij de verponding geregisteerd onder No. 414 alhier in de kampong *Baroe*, blok **EEN** wijk **J.** met het daaropstaande PLANKEN WOONHUIS met PANNEN gedekt; bewoond door Sech Smielien Magat.
Nadere informatien bij den heer F. W. Nagel.
(1302)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Dingsdag den 27sten Augustus a. s.
ten huize van den WelEG. Heer
F. W. NAGEL,
door

J. H. TEN CATE.

Van eenen prachtigen INBOEDEL bestaande uit:
Een MASSIEF MAHONIEHOUTEN AMEUBLEMENT met lof bewerkt, bekleed met **velours d'Utrecht.**
MAHONIE HOUTEN RONDE TAFELS met MARMERBLAD.
Vier MAHONIE HOUTEN ETAGERE TAFELS met MARMERBLADEN en SPIEGELS.
Twee MAHONIE HOUTEN CONSOLES met MARMERBLADEN.
Vier MAHONIE HOUTEN KNAAPJES met MARMERBLADEN.
Een MAHONIE HOUTEN TOILETSPIEGEL met MARMERBLAD.

VOORTS.

Circa 200 prachtige ETAGERE VOORWERPEN.
2 LEIJEN WERKTAFELS.
2 Prachtige groote en diverse GIPSEN BEELDEN.
2 MEDAILLONS.
1 PIANO van de Ruijter.
1 TABOURET en ALKATIEVEN.

VERDERS.

SOERABAYASCHE MEUBELS bestaande uit: KASTEN, STOELEN, BANKEN, TAFELS enz., HANG-, MODERATEUR-, KROON-, MUUR-, STAANDE & GEKRISTALLISEERDE PIANOLAMPEN, VLOERMATTEN, KANARIEVOGELS, CHINEESCHE & AARDEN, BLOEM-POTTEN, SCHRIJF-TAFELS, EET- & THEE-SERVIESEN, GLAS & KRISTALWERK, PENDULES & KLOKKEN.

ALSMEDE:

Een span goed gedresseerde WAGEN-PAARDEN ZWART van kleur, eene zeer elegante bij uitstek solide PALANQUIN, ENGELSCHE met PLEET GEMONTEERDE PAARDEN-TUIGEN, en hetgeen verder zal worden te voorschijn gebragt. (1243)

Op de VENDUTIE

van den Heer

F. W. NAGEL,

zal nog worden verkocht:
1000 Bataviasche VLOERSTEENEN groote soort (*TANA TINGGIE*).

(1321) J. H. TEN CATE.

DINGSDAG den 27sten AUGUSTUS 1861,

zal te **Grissee**

publiek worden verkocht:

het Ned. Ind. gekoperd Barkschip

BINTANG TIMOER,

met deszelfs inventaris, toebehoorende aan Z. H. SULTHAN MOEDA OEMAR KAMALOEDIN van *Sambas* metende volgens zeebrief 100 lasten.

(1188) **ERENTREICH Jr.**

VENDUTIE wegens VERTREK,

Op VRIJDAG 30 AUGUSTUS,

ten huize van den WelEdG. Heer

DE QUAY,

te Simpang.

door

KARTHAUS & MELCHERS,

van eenen prachtigen **inboedel** *bestaande uit:*

2 Massief Mahoniehouten solied bewerkte **Ameublementen** met zijden damast bekleed.

2 do. do. **Kleerkasten.**
1 do. do. **Spiegelkast.**
1 do. do. **Toilet** met **etagere.**
1 do. do. **Bonheur du Jour.**
2 do. do. **Étagères** met **spiegel.**
2 do. do. **Boekenrakken.**
2 do. do. **Speeltafels.**
1 do. do. **Schrijflessenaar.**
1 do. do. **Buffet** met **marmeren blad.**
1 do. do. **Console** „ „ „
1 do. do. **Toilet** „ „ „
1 do. do. **Waschtafel** „ „

Ronde en **ovale mahoniehouten, tafels** met **marmeren bladen,** en **mahoniehouten knapen.**

2 **Rijk verguldc consoles à la renaissance** met **marmeren bladen.**

Groote en **kleine spiegels** waaronder 3 stuks in prachtig vergulde lijsten voorzien van Frontons.

Gravures in **vergulde en zwart ebbenhouten lijsten.**

Engelsche kroonlampen met 4 en 3 lichten.

do hang- tafel- en muurlampen.

Stolpen.

Carpetten, alcatieves en tafelkleeden.

1 **Japansch verlakt werktafeltje.**

do. Hombre- juweel en lepeldozen.

Groote & kleine **marmeren** en ruim 200 **étagère-voorwerpen.**

Schenkbladen van wortelhout en met zilveren randen.

Pendules en klokken.

1 **Bataviasch ameublement** bestaande uit 2 Banken en 12 Stoelen met leder bekleed.

Bataviasche & Soerabayasche banken, stoelen, tafels, schutsels, waschtafels, kleerkasten, wipstoelen, etc. etc.

2 **dispenskasten** met groen ijzergaas.

IJzeren en houten ledikanten.

1 **mahoniehouten medicijnkist,** voorzien van de meest noodige medicamenten.

1 **melodium.**

Prachtig zilverwerk, waaronder:

3 **theeserviesen.**

1 **broodmand.**

Eenige dozijnen **lepels, vorken** en **messen.**

Messenleggers en **glasdeksels.**

1 **zilveren theegarnituur** in kistje bestaande uit 24 theelepels, suikerstrooijer, theezeef, etc.

PRECIOSA'S,

waaronder:

2 prachtige **gouden braceletten** met **diamanten.**
2 do. **oorknoppen** met **brillanten.**
4 do. **vingerringen** „ **id.**

Broche, ceintuurgesp, haarspelden, doekspeld en **collier** alles met diamanten bezet.

Eenige **gouden horologies, horologiekettingen,** en **gouden knoopjes.**

Porceleinen **eet- en theeserviezen.**

Fijn **cristalwerk** waaronder een compleet desertservies bestaande uit annanasvaas, vruchtschalen, compotten, kaasdeksels, botervlootjes, peper-, zout, en mosterdpotten, desertschaaltjes en bordjes, alles naar denzelfden vorm geslepen.

Eene élégante bij uitstek solide, zoo goed als nieuwe **vis à vis** uit de wel bekende fabriek van HERMAN te 's Hage.

1 do. do. **Bataviasche mylord.**

1 **Tentwagen.**

Engelsche met pleet gemonteerd, Samarangsche en Soerab. **paardentuigen.**

4 span goed gedresseerde hardloopende **wagenpaarden,** waaronder boven alle uitmunten een span zwarte.

Verders dispensrakken, keukengereedschappen, een Kippenhok met omheining, Hekwerk, Bloemen in potten, waaronder eenige Rakken met vergulde Bloempotten, en hetgeen verder zal worden te voorschijn gebragt. (1206)

Alles daags te voren te bezigtigen.

Op de VENDUTIE

van VRIJDAG den DERTIGSTEN dezer

ten huize van den WelEdGestrengen heer

DE QUAY

zal alsnog worden geveild:

Een WOONHUIS met BIJGEBOUWEN, STALLING en KOETSHUIS, staande in de *Nieuw Hollandstraat* hoek *Rustenburger pad,* thans bewoond door den heer **RETEL.**

alsmede:

Vijf aandeelen in de Soerabaijasche Zee-Assurantie Maatschappij.

De verkoop hiervan zal precies ten tien ure plaats hebben. (1299)

VENDUTIE

Van SIDNEY PAARDEN.

Op Woensdag den 4den September 1861

zullen de ondergeteekenden door tusschenkomst van het vendukantoor alhier doen verkoopen in de pakhuizen van de Heeren

HILL BROEKMAN & CO,

aan de Kalimas.

40 fraaije SIDNEY PAARDEN pas aangebragt met het snelzeilend Engelsche Klipperbarkschip *Jeannie Oswald,* kapitein WILLIAM DAVIES, hebbende slechts 30 dagen reis gehad.

De meeste dezer PAARDEN zijn bijzonder fraaij en kleiner dan de vroegere aanvoeren, zijnde de meeste 4 voet en 6 tot 8 duim, schoone RIJPAARDEN en verscheidene mooije spannen WAGENPAARDEN. De PAARDEN zijn dagelijks te bezigtigen aan de *Kalimas.*

De Agenten,

(1287) **P. KERVEL & CO.**

VENDUTIE

op een nader te bepalen dag,

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ,

voor rekening van de Heeren

ADAM & CO.

van eene pas aangebragte Engelsche factuur bestaande uit:

CARPETTEN en ALCATIEVEN.
MODEWAREN, waaronder CRINOLINES.
GROOTE HANDDOEKEN (Turksche.)
WOLLEN DEKENS.
OMSLAGDOEKEN (nagemaakte beesten vellen.)
GEZONDHEIDS BORSTROKKEN, voor dames en heeren.
ZAKDOEKEN.
VENSTERGORDIJNEN, met kwasten.
PRACHTIGE TAFELKLEEDEN.
Zeer fraaije IJZEREN LEDIKANTEN, voor 1 en 2 personen.
BROEKENGOED.
CHITZEN.
GEWEVEN GOEDEREN.
NAALDEN in doosjes van 1000 stukken.
BRUINE WINDSOR ZEEP.
VIOLET POEDER en PARFUMERIËN.
WAGENTUIGEN voor 2 en 4 PAARDEN met pleet gemonteerd.
BENDYTUIGEN.
DUBBELLOOP JAGTGEWEREN, in mahony houten kisten.
JAGTGEREEDSCHAPPEN.
MAILKOFFERS.
NAGEMAAKT LEDER.
ZAGEN.
PATJOLS.
GOEDE PORTER en ALE.

WIJDERS:

GROOTE SPIEGELS met vergulde en verzilverde lijsten.
JAPANSCHE WASCHSTELLEN.
SCHEER- en PENNEMESSEN.
PROPATRIA PAPIER, enz.

NB. Goederen mogen op deze Vendutie niet bijgebragt worden. (1221)

HOUT-VENDUTIE,

Op een nader te bepalen dag

in de maand *September e. k.*

te Modjokerto,

van p. m. 1000 BALKEN,

allen zeer geschikt voor den afvoer gelegen, afkomstig van den HOUT-AANKAP van den Heer W. B. LOUDON, te *Blitar.* (1247)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP BATAVIA

Kapitein NIJE,

vertrekt naar BANJERMASSING via BAWEAN **op Dingsdag den 27sten Augustus.**

Adres bij

(1296) **W. CORES DE VRIES.**

Vertrekdagen der stoomboot

OENARANG.

Kapitein **S. van Hulstijn,**

Van **Batavia**	naar **Samarang**	3 en	18	Augustus.
„ **Samarang**	„ **Soerabaija**	6	„ 21	„
„ **Soerabaija**	„ **Samarang**	10	„ 25	„
„ **Samarang**	„ **Batavia**	12	„ 27	„

De Agenten,

(1178) **ADAM & CO.**

HET STOOMSCHIP MENADO

KAPITEIN COUTERON,

vertrekt naar **Batavia** via **Samarang**

op Donderdag den 29sten Augustus.

Adres bij

(1297) W. CORES DE VRIES.

STOOMVAART

langs de Noordkust van Java.

Gedurende de maand Augustus,

is het vertrek der stoomschepen.

Van SOERABAYA via SAMARANG naar BATAVIA, bepaald *op den* 7den, 15den, 22sten & 29sten.

Adres bij

(1154) **W. CORES DE VRIES.**

VERTREK VAN SCHEPEN.

Het snelzeilend en welbekend Nederlandsche Fregatschip

NEDERLAND,

gevoerd door kapt. J. HOEKSTRA,

voorzien van ruime Hutten, Kajuit, Salon en verdere gemakken tot den overvoer van passagiers zal, na inname van deszelfs lading alhier en te **Samarang** tegen het einde van September van **Batavia** naar **Nederland** vertrekken.

Deze bodem voert een bekwamen geneesheer en heeft eene melkgevende koe aan boord.

Repatriëerende die van deze gunstige gelegenheid wenschen gebruik te maken, worden verzocht zich te wenden tot den Gezagvoerder, dan wel tot de ondergeteekenden.

Informatien zijn tevens te bekomen te **Samarang** bij de Heeren DORREPAAL & Co en te **Batavia** bij de Heeren HAAGER & SCHUURMAN.

De Agenten,

(1311) SCHIMMELPENNINCK & CO.

PASSAGE naar NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het Nederl. Barkschip

CORNELIA HENDRIKA,

Kapt. J. VAN DER MEULEN.

Het schip is bijzonder elegant en comfortable ingerigt en kan dus zeer aanbevolen worden.

Vertrek in den loop der maand September via *Batavia.*

Nadere informatiën bij den gezagvoerder in het Marine Hotel, bij de Heeren CESARD & Co te Batavia en bij de agenten

(1319) **B. J. VAN ECK & CO.**

TE KOOP

10 aandeelen in de Soerabayasche zee-assurantie maatschappij, te bevragen bij

(1303) J. H. TEN CATE.

TE KOOP

Onder nadere goedkeuring van het Gouvernement, de huurregten van het land **Temoeloes en onderhoorigheden,** gelegen aan de *Solo* rivier in de Residentie *Soeracarta.* — De gronden zijn bijzonder geschikt voor de teelt van **SUIKER** en beslaan eene oppervlakte van C^s. 476¼ gouvernements Bouws.

Nadere inlichtingen te bekomen bij Mevr. de wed. Scheiner te SOLO, terwijl de conditien van verkoop kunnen worden vernomen bij de onderegeteekenden, alhier.

(1233) MATHIEU EBBS RUIJS & CO.

TE HUUR

EEN HUIS

op Genteng,
te bevragen bij

(1168) OECHSMAN.

BENOODIGD

Op eene TABAKS-ONDERNEMING een **OPZIENER,** die grondig met het vak bekend is, men vervoege zich bij

(1252) **ADAM & CO.**

EEN JONG MENSCH, Nederlander van geboorte en vroeger als 3de stuurman gevaren hebbende, zag zich gaarne geplaatst op

EENE LANDELIJKE ONDERNEMING

zijnde hij voorzien van de beste getuigschriften.

Nadere informatien zijn te bekomen alhier en te Batavia bij de firma.

(1317) B. KOPERSMIT & CO.

Een Nederlander, de Javaansche taal magtig, zes jaar werkzaam bij de TABAKS-CULTUUR, en dus volledig bekend met die cultuur en derzelver verdere bereiding voor de Europesche markt, zag zich gaarne geplaatst als administrateur eener diergelijke onderneming. — Hij is ook niet ongenegen zich te associeren met iemand, die eene nieuwe tabaksonderneming zoude willen oprigten. Adres Letter **A**, bij de uitgevers dezes.

(1162)

H. J. WOODBURY'S

PHOTOGRAPHISCH ATELIER.

Gelegen in Bonkaran tegenover de kazerne te Semoet, in de nieuwe Chinesche Kamp. (1291)

GEBRS. VAN DELDEN,

zijn verhuisd naast de Heeren

FRASER EATON & CO.

(1289)

A. J. POUBLON,

BOUWMEESTER & INGENIEUR.

Belast zich met het *daarstellen van Gebouwen* en het *opzetten van Machinerien* voor

Suikerfabrieken.

Adres

(1292) *MARINE HOTEL.*

BIJ HAYE & VAN MARLE

KALIEMAAS WESTZIJDE.

Steeds voorhanden en tegen zeer billijke prijzen verkrijgbaar:

DRANKEN.

Hollandsch bier.
Haantjes „ *P. en S. Rendorp.*
Valken „ *van Vollenhoven.*
Engelsch bier.
Barclays best Porter.
Burton India Pale ale.
Marzettie „ „ „
Arrols „ „ „
St. Julien Medoc van *B. van Leeuwen & Co.*
John Alberty Brandy *van L. Platon.*
Eau de vie de Barcelone.
Rijnwijn van verschillende merken.
Champagne Jacquesson et fils.
Madera Puik Puik.
Portwijn „ „
Diverse Siropen hier vervaardigd.
Seltzerwater in halve kruiken.

PROVISIEN.

Puik Puike Koffij.
Suiker.
Salade Olie.
Wijnazijn.
Thee.
Fijn bereide Chocolade poeder.
Boter *v. d. Leeuw* en *andere merken.*
Huntley en Palmers diverse Biscuits als:
Pic Nic, Mixed, Queen, Arrowroot, Captains, Cracknell, Soda.
Diverse Groenten, Vleesch en Soep, in blikken van diverse merken.
Rolpens, Saussijzen, Worst } *in vaatjes en Stopflesschen.*
Diverse gedroogde Vruchten, in stopflesschen.
Macaroni.
Vermicelli.
Soepfiguren.
Appelen, Peeren } *in blikken.*
Corenten.
Rozijnen.
Succade.

VERFWAREN.

Aangemengd Loodwit.
Geele Verw in vaten en blikken.
Groene „ „ „ „ „
Zwarte „ „ „ „ „
Grond „ „ „ „ „
Zinkwit.
Droog loodwit
„ Spaansch groen.
Menie in vaatjes van 25 en 50 A. ℔.
Ongekookte Lijnolie.
Gekookte „
Traan.
Vernis.
Dikke terpentijn.
Terpentijn water.

SCHEEPSBEHOEFTEN.

Zeildoeken in alle soorten.
Hollandsch & Engelsch Zeilgaren.
Zeilnaalden.
Bendsellijnen van verschillende zwaarte en dikte.
Loglijnen.
Vlaglijnen.
Vlaggedoek.
Haken.
Kousen.
Blokken.
Pompleder.
Europeesch touwwerk., Manilla „ } *in alle dimensiën.*
Vilt.
Pek.
Koper.
IJzeren & koperen spijkers.
Pompspijkers.
Bandijzer.
Staafijzer.
Boutijzer.
Alle soorten van Timmermans-gereedschappen.
Engelsche Schroefsleutels.
„ Kraanzagen
Brillen voor zeilen.
IJzeren en houten schijven.
Koperen Hengselsloten, waaronder zeer kunstmatige.

HALEY'S.

Patent sach Screw waarmede één persoon eene zwaarte van **10,000** ponden kan ligten.

Door eenen grooten voorraad van **zeildoek, duck** en andere zijn HAYE & VAN MARLE, in de gelegenheid om alle orders tot het zeilmakersvak behoorende, ten spoedigste uit te voeren.

Zij belasten zich verder met het schilderen van gebouwen per aanneming.

Commissien uit de binnenlanden worden met den meesten ijver en juistheid volbragt.

Drijfriemen voor **stoommachines** worden op hun etablissement vervaardigd.

Vlaggen van alle natien, **seinwimpels** en **telegraafvlaggen** tot order gemaakt.

(1316)

GEBRS. VAN DELDEN

ONTVINGEN

CHAMPAGNE CEP D'OR,

benevens een klein partijtje

Echte VEUVE CLICQUOT.

(1305)

Een jongeling, op Java geboren, oud 19 jaar, hebbende verscheidene jaren op de kusten gevaren tot den rang van 2de Stuurman, wenschte zich gaarne op eene TABAKS FABRIEK geplaatst te zien.

Adres Letter **H** bij de uitgevers dezes. (1196)

MUZIJKGENOOTSCHAP

ST. CECILIA,

VOCAAL EN INSTRUMENTAAL

CONCERT

op Vrijdag 30 dezer,

des avonds ten acht ure in het voorlocaal van het Komedie-Gebouw, toegankelijk voor heeren leden en hunne dames.

Namens de Directie
De Secretaris,

(1288) **VAN SCHREVEN.**

Door den uitgever HENDRIK ALTMANN te ROTTERDAM, is verzonden Prospectus benevens Inteekeninglijst op de *tweede, vermeerderde druk* van de:

NEDERLANDSCHE SPRAAKKUNST,

opgedragen

AAN WIJLEN Z. M. KONING WILLEM II,

DOOR

JOHAN CORNELIS WEIJERMANS.

Dit werk is bereids vereerd met de Inteekening van Z. M. den Koning, Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden en verdere Hooggeplaatste Personen zoo in het Binnen- als Buitenland.

Het onderscheidt zich gunstig van andere Spraakkunsten, daar zij het theoretische met het practische Onderwijs in de Nederlandsche Taal vereenigt, daarenboven de prosodie bevat en eene groote uitbreiding gegeven heeft aan de technische termen, waarvan de kennis voor den Ambtenaar, Militair, Fabrickant, Koopman, Kunstenaar, Onderwijzer, Dagbladlezer, enz. tegenwoordig eene behoefte is.

VOORWAARDEN VAN TEEKENING.

Het werk zal gedrukt worden op roijaal 8°. formaat. Het vel druks van 16 paginaas zal den Inteekenaars ad 15 Cents berekend worden. De uitgebreidheid van het werk wordt berekend op 40 vellen druks. Het meerdere ontvangen de inteekenaars gratis. Tot ultimo *September* aanstaande staat de inteekening open, na dien tijd zal de prijs verhoogd worden.

Inteekeninglijsten zijn voorhanden: bij de **HH. WEIJERMANS & CO.** te *Pasoeroean*, aan het bureau van de NIEUWSBODE te *Soerabaija*, en alle boekhandelaren zoo op als buiten *Java.* (1300)

NOTICE.

We have this day established ourselves at this place as **General Commissions agents** under the firm of

SCHULTZE REIS & CO.

Adolph Schultze.
Adolph Reis.

JOKOHAMA (*Kanogawa*) Japan, 1ste *April* 1861.

Reference for Java
Messr. **BUSING SCHRODER & CO.**

(1318) *Batavia.*

ONTVANGEN

ZUIVERE SIROP DE PUNCH.

op 1/1 en 1/2 flesschen

EN

PUIKE MANILLA SIGAREN.

bij

(1290) **C. H. GRIMM.**

PAS ONTVANGEN.

Dames Japonnen

EN

NAAIKISTJES met MUZIEK.

(1298) Bij M. KOOSE.

MALAGA

MUSCAT RIVESALTES

MUSCAT LUNEL

DU ROI HAUT-BARSAC

Grand vin Château Haut-Brion Pessac.

Bij

(1304) **GEBRS. VAN DELDEN.**

POLITOER,

@ *f* **1,50** per bottel.

Bij

(1144) **HAMMELBURG.**

HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN.

Ziekten in de verzengde luchtstreek. Ongesteldheden der lever, algemeene verzwakking of uitputting en andere kwalen aan welke de inwoners van Java en andere eilanden in 't Oosten blootgesteld zijn, kunnen spoedig genezen worden indien men deze wonderbare PILLEN bij de hand heeft. Wanneer het ligchaamsgestel kwijnt en de spieren en zenuwen volkomen verslapt zijn, de eetlust ophoudt en de geest moedeloos en wanhopig wordt, is het nooit te laat, zelfs op het laatste oogenblik, de ligchamelijke en verstandelijke vermogens tot volkomene gezondheid en sterkte te herstellen, indien men met deze wonderbare PILLEN eene voldoende proeve neemt. Dezelve zijn gelijk aan Medea's beroemde artsenij, dewelke aan den ouden Oeson, koning van Thessalië zijne jeugd en sterkte terug gaf. Dezelve stimuleren zachtelijk de verzwakte levensorganen.

Ad. *f* **1,—** *f* **3,—** en *f* **5,—** per doos of pot, naar gelang van derzelver grootte, bij

(1310) **LE ROY & CO.**

BENOEMINGEN, BESLUITEN enz.

J A V A S C H E C O U R A N T

van den 21sten Augustus 1861, no. 67.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van Nederlandsch-Indie gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! *doet te weten:*

Dat Hij, lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het Reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch-Indie;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Bij deze openlijke afkondiging te doen van de volgende door de Nederlandsche regering in de Staats-courant van den 16den en 17den Junij 1861, no. 141, geplaatste waarschuwingen, betrekkelijk de tegenwoordige verwikkelingen in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika.

De Minister van Buitenlandsche Zaken, gezien eene mededeeling van den Minister van Marine, dat de Koning magtiging verleend heeft om de scheepsmagt in de West-Indiën tijdelijk te versterken met Zr. Ms fregat met stoomvermogen *Zeeland* en de schroefstoomschepen *Djambi* en *Vesuvius*, met het doel om gedurende de verwikkelingen, welke in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika schijnen op handen te zijn, aan den handel en aan de scheepvaart van Nederland bescherming te verleenen, waar die mogt worden vereischt, acht zich verpligt de aandacht van scheepsbevelhebbers, reeders en inlanders te vestigen op het gevaar en de nadeelen waaraan zij zich zouden blootstellen, door in strijd met de pligten aan onzijdige mogendheden opgelegd, eene werkelijke blokkade niet te eerbiedigen of oorlogs contrabande of voor eene der oorlogvoerende partijen bestemde dépêches te vervoeren.

In deze gevallen toch zouden de belanghebbenden aan alle de daaruit voortvloeijende nadeelige gevolgen blijven onderworpen, zonder op eenige bescherming of tusschenkomst van Zr. Ms. Regering, welke ook aanspraak te kunnen maken.

'S GRAVENHAGE, *den* 15*den Junij* 1861.

De Minister voornoemd,

(Wg.) VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

De minister van Buitenlandsche Zaken en de minister van Justitie, daaruit door den koning gemagtigd, waarschuwen bij deze alle ingezetenen des Rijks, om zich gedurende de tegenwoordige verwikkelingen in de Vereenigde Staten van Amerika op geenerlei wijze intelaten met de kaapvaart, daar het Nederlandsch Gouvernement, in der tijd toegetreden zijnde tot de bepalingen van het zeeregt, vastgesteld op het Parijsche congres van 1856, waarbij o. a. de kaapvaart is afgeschaft, geene goedkeuring op verkregen commissien of lettres de marque zal verleenen; dat alzoo commissien of lettres de marque, welke in strijd met bovenbedoelde bepalingen aan Nederlandsche ingezetenen mogten worden afgegeven, geenerlei wettig gevolg kunnen hebben, en derhalve 's Konings onderdanen en allen, uit welken hoofde ook aan 's Rijks wetten onderworpen die op zoodanige stukken de kaapvaart mogten uitoefenen of daartoe de hand leenen door andere volken als zeeroovers kunnen worden beschouwd en voor den Nederlandschen regter zullen worden vervolgd, ter zake van zoodanige daarbij gepleegde feiten, als waar tegen de wet straffen bedreigt.

'S GRAVENHAGE, *den* 15*den Junij* 1861.

De Ministers voornoemd,

(WG.) VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

(„) GODEFROI.

Ingevolge de bevelen des Konings brengen de Ministers van Buitenlandsche zaken, van Justitie en van Marine ter kennisse van elk, dien zulks zoude mogen aangaan, dat ter bewaring eener volkomene onzijdigheid gedurende de ontstane verwikkelingen in de Vereenigde Staten van Noord Amerika, geene kapers, onder welke vlag, en met welke commissiën of letters de marque ook voorzien, met of zonder prijzen, in onze havens en zeegaten zullen worden toegelaten, dan in geval van zeeramp, en dat de vereischte bevelen worden uitgevaardigd om onder alle omstandigheden zoodanige kapers en hunne prijzen te doen bewaken en ten spoedigste weder zee te doen kiezen.

'S GRAVENHAGE, *den* 15*den Junij* 1861.

De Ministers voornoemd,

(Wg.) VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

(„) GODEFROI.

(„) W. J. C. H. v. KATTENDIJKE.

Ten Tweede: De bovenstaande waarschuwingen, voor zoo veel noodig, van toepassing te verklaren op de Nederlandsch-Oost-Indische bezittingen.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indie geplaatst, en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te *Batavia*, den 20sten Augustus 1861.

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris,

A. LOUDON.

Bij Koninklijk besluit van den 6den Junij 1861, no. 60, is benoemd tot ambtenaar voor de dienst van het boschwezen in Nederlandsch-Indië, de heer W. C. Mauve.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van den 26sten Junij 1861, litt. APZ., no. 3, is aan den Oost-Indischen ambtenaar met verlof in Nederland mr. P. S. Gerlings laatstelijk lid in den raad van justitie te Soerabaija, verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van zes maanden.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van den 26sten Junij 1861, litt, APZ., no 4, is aan den Oost-Indischen ambtenaar met verlof in Nederland jhr. K. Graafland, gewezen eerste kommies bij den hoofd-ingenieur van het stoomwezen in Nederlandsch-Indie, laatstelijk op wachtgeld, verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van zes maanden.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van den 6den Julij 1861, litt. APZ., no. 3, is aan den militairen ambtenaar der tweede klasse, met verlof in Nederland F. W. Michel, laatstelijk magazijnmeester van het afdeelings-kleeding magazijn te Soerabaija, verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van zes maanden.

Civiel-Departement.

ONTSLAGEN:

Eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de pakhuismeester te Panaroekan (residentie Bezoeki) C. Abels.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Europa, wegens ziekte, buiten bezwaar van den lande, aan den notaris te Samarang A. F. Lens.

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan J. C. von Gebauer, laatst klerk en havenmeester te Sambas (Wester-afdeeling van Borneo), onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

BELAST:

Met eene zending naar het eiland Ceilon, ten einde de koffij-en kaneel-kultuur aldaar nategaan, de kontroleur der 1ste klasse bij de landelijke inkomsten en kultures op Java, C. W. P. A. van Spall, en zulks onder toekenning van rang, titel en costuum van adsistent resident.

BENOEMD:

Tot substituut griffier bij den raad van justitie te Soerabaija, de griffier bij den landraad der stad en voorsteden van Samarang mr. C. Canter Visscher.

Tot griffier bij den landraad der stad en voorsteden van Samarang, de ambtenaar der eerste klasse voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch-Indie mr. F. Plate, thans werkzaam gesteld op het parket van den officier van justitie bij den raad van justitie te Soerabaija.

Tot griffier bij den landraad te Soerabaija, de ambtenaar der eerste klasse voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch-Indie mr. W. van Lennep.

Tot pakhuismeester te Panaroekan (residentie Bezoeki), de klerk op het adsistent-residentie bureau, tevens griffier bij den landraad te Sumedang (Preanger Regentschappen) J. C. Wijnhamer.

BIJ DE SPOORWEG-OPNAME OP JAVA ONDER DE LEIDING VAN DEN ADVISEUR BIJ HET DEPARTEMENT VAN KOLONIEN F. J. STIELTJES.

TIJDELIJK IN DIENST GESTELD:

Als ingenieur der tweede klasse, S. E. W. Roorda van Eijsinga, op verzoek eervol ontslagen eerste luitenant der genie, thans chef van de waterstaats-opname in de afdeeling Grobogan (residentie Samarang.

Als adspirant-ingenieur, F. A. Hennige, laatstelijk gezworen landmeter te Djokjokarta.

Als opzigters, A. F. J. Catoire, gewezen eerste luitenant der infanterie en J. W. van Heusden, thans werkzaam bij het civiel-bouwdepartement te Batavia.

BELAST:

Met de waarneming der tijdelijke betrekking van opzigter, de sergeant der infanterie A. Muller, met bepaling dat hij als zoodanig bij het leger zal worden gevoerd voor memorie.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen de kapitein der infanterie F. C. L. W. Boudier.

Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst de eerste luitenant der infanterie J. A. van Oort.

NEDERLANDSCH INDIE.

SOERABAYA, den 26sten Augustus 1861.

TELEGRAM.

J A V A S C H E C O U R A N T

van Zaturdag 24 Augustus 1861.

BENOEMD:

Tot assistent-resident te Tjilatjap de assistent-resident te Japara G. M. W. van der Kaa.

Tot assistent-resident te Japara de gewezen assistent-resident van Demak en Grobogan, A. Taunay.

BIJ DE LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES.

Tot controleur der eerste klasse de controleur der tweede klasse W. H. Wijnmalen.

Tot controleur der tweede klasse de controleur der derde klasse H. Mulock Houwer.

Tot militairen kommandant van Celebes en onderhoorigheden de luitenant kolonel der infanterie W. E. Kroesen.

TWEEJARIG VERLOF VERLEEND:

Aan den controleur der tweede klasse bij de landelijke inkomsten en kultures J. P. F. Gericke.

Aan den tweeden luitenant der infanterie J. R. Engelhard.

EERVOL ONTSLAG VERLEEND:

Aan den controleur der eerste klasse bij het binnenlandsch bestuur in de Lampongsche districten H. D. Canne.

Aan den ambtenaar ter beschikking in de residentie Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo J. H. van Roijen.

Aan den kapitein der infanterie J. C. W. Prager.

Aangekomen & Vertrokken Personen.

26 Augustus

(*Volgens opgave van de Policie.*)

A a n g e k o m e n.

H. A. F. Holthaus, van Batavia. H. L. Antrag, van Passoeroean.

V e r t r o k k e n.

H. L. Antrag, naar Passoeroean.

Zijn wij goed onderrigt dan zoude Z. Excellentie, Luitenant Generaal van Swieten, kommandant van het Nederlandsch Indisch leger voornemens zijn, zich naar het terrein des oorlogs in het Banjermasing'sche te begeven.

BATAVIA. — Wij vernemen, dat Java over eenigen tijd zal bezocht worden door den eigenaar van een reuzen-Cyclorama van de Missisipi, die zich thans te Singapore bevindt. Dit Panorama, een prachtig kunstwerk, groot 45000 □ voet, ontrolt voor het oog van den toeschouwer de prachtige boorden van den Missisippi, die daarop naar het oordeel van bevoegden in treffende gelijkenis zijn afgeschilderd.

Bovendien is een equestrisch en acrobatisch gezelschap onder directie van den heer Risley, hetwelk met buitengewoon succes eenige voorstellingen te Singapore heeft gegeven en van daar naar China is vertrokken, voornemens, na afloop van deze laatste reis de hoofdplaatsen van Java te bezoeken.

Wij hopen door een en ander eenigzins te worden schadeloos gesteld voor de teleurstelling, die ons zou berokkend worden, ingeval de lang verwachte opera-troep van Mauritius mogt worden overgehaald om daar te blijven, waartoe volgens een aldaar verschijnend dagblad pogingen worden in het werk gesteld. *(B. H.)*

SAMARANG. — Heden morgen had alhier het hierondervolgende schrikkelijk voorval plaats.

Een Ambonesche fuselier, zich noemende Palar, heeft achter den Misdjit alhier, eene kleine Javaansche woning in huur, alwaar hij zijne huishoudster de Inlandsche vrouw Oeijer, besteedde.

Heden morgen begaf genoemde fuselier zich naar die woning en trachtte aldaar zijne huishoudster door middel van zijn kapmes af te maken, door haar een houw op den nek toetebrengen.

Na deze daad gepleegd te hebben, moet genoemde fuselier zelve aan zijne kameraden bekend gemaakt hebben, dat hij zijne huishoudster van het leven heeft beroofd.

Wat hiertoe aanleiding moet hebben gegeven, is tot nog toe onbekend, doch men vermoedt dat zulks aan minnenijd moet worden toegeschreven. De dader bevindt zich thans in arrest, terwijl de gewonde Inlandsche vrouw naar het groot Militaire Hospitaal alhier is overbragt geworden, en men hoopt heeft op het behoud haars levens. *(Sam. Ct.)*

VERANTWOORDING VAN DEN HEER H. C. BEKKING, OUD RESIDENT VAN REMBANG.

Overgenomen uit het *Amst. Handelsbl.*

Gedeeltelijk voorkomende in de *Rott. Mail Courant.*

Audi et alteram partem.

(Vervolg.)

III.

D. De oud resident komt nu in deze vierde rubriek eigenlijk meer bepaald tot de overwegingen van het besluit van 12 April. Zijne pogingen, waarvan wij in het vorig opstel gewaagden, om bij den opperbesturenden Minister Rochussen „eene betere, eene op den waren toestand gegronde overtuiging ingang te doen vinden", geschiedden ongelukkig juist op een oogenblik, dat die Minister al eenigen tijd het *tweede* tijdperk zijner gematigd liberale politiek was ingetreden. Voortaan zou hij al verder en verder zich in die rigting laten vervoeren.... tot dat hij eindelijk tegen de vertegenwoordiging stuitte, die den draad zijner verwarde staatkunde afsneed. Maar vóór dat het feit der verwerping van de begrooting van kolonien en al zijne gevolgen, dat zijn de wisselingen van Ministers en verandering van stelsel, in Indie kon bekend zijn, verliepen nog eenige maanden. En de Heer Pahud nam het meergemeld besluit van den 12den April, hetgeen de schrijver noemt eene *posthume wraakoefening*, even noodeloos als krenkend, even ongerijmd als voorbeeldeloos, even eenzijdig en partijdig als sluw doordacht, hoewel hij tegen de *eigenlijke beschikking*, namelijk zijne *op pensioenstelling*, natuurlijk volstrekt geen bezwaar heeft. Maar het is tegen den vorm van het besluit en de overweging en, waarop het berust, dat de oud-resident opkomt. Dat stuk tracht schrijver te ontwarren en bij behandelt daarbij achtervolgens de beschuldigingen, voor zoover die zijn bestuur betreffen, en dus niet de punten, die omtrent zijn ambtsopvolger in de overwegingen voorkomen.

Deze breedvoerige wederlegging beslaat 50 pag. of ruim de

Bijvoegsel tot den **OOSTPOST** *van den 26sten Augustus* **1861**, *no.* **199.**

helft der brochure. Onze lezers zullen zich wel willen vergenoegen met hier slechts hoofdpunten aan te treffen, onder aanbeveling inderdaad aan alle vrienden van regt en billijkheid om de verdediging in haar geheel te lezen, die telkens geplaatst is naast de onderscheidene beschuldigingen, verdenkingen, vermoedens en nevenomstandigheden.

1⁰. Het bevorderen van een staat van zaken strijdig met de inzigten der regering omtrent de tabakscultuur. Hieromtrent blijkt uit de verantwoording en resumé het volgende: De Heer B. had aangeraden de bezwaren op te heffen die aan de gedwongen tabaks-cultuur kleefden en wees op het eenige middel om daartoe te geraken, namelijk herziening der contracten, zóódat in den geest van het regering-reglement de bezwaren aan de dwangcultuur verbonden, zoo veel mogelijk werden opgeheven, zonder onvoorzigtige algeheele en onmiddellijke afschaffing van dwang, dewijl men nog gebonden was aan loopende *contracten*. Geen plotselinge overgang, maar poging om zoodanige grondslagen te leggen als waardoor binnen zeker tijkperk alle dwang zou kunnen worden opgeheven, waartoe hij zelfs eene verhooging van plantloon van ƒ 75 tot ƒ 175 voorstelde, met nog andere verbeteringen waaronder ook de opheffing van cultuurprocenten voor de Europesche ambtenaren en vermindering van werktaak, alles beheerscht door eene eerlijke toepassing van het regerings-reglement, waar het voorschrijft aanmoediging en bescherming van nijverheid, ofschoon destijds nog niet te berekenen was dat de vrijwillige cultuur zich zoo spoedig en krachtig zou ontwikkelen als werkelijk het geval is geweest.

2⁰. Die met 's Gouvernements inzigten strijdige toestand zou meer bepaald in het leven zijn geroepen, door het uitgeven van tabaks-licentiën. Hier komt duidelijker het karakter zoowel van beschuldiging als verdediging uit.

Het uitgeven van zoogenaamde *licentiën* (vergunningen tot het vestigen in Rembang van particuliere tabaks-ondernemingen), ligt binnen de bevoegdheid aan de residenten toegekend in *Staat-blad* 1821 N⁰. 6. Voorgangers hadden ze evenzeer uitgereikt. Daarmede kon ook niets geheimzinnigs plaats hebben, want van de besluiten werd het gouvernement bij het einde van elke maand een *volledig afschrift* aangeboden. Nimmer te voren was op die handelingen eene *enkele aanmerking* gevallen. Het gouvernement zelf maakte er meermalen met zeker welgevallen melding van in de *regerings-verslagen*. Zijne maatregelen strekten tot niets anders dan om de bevolking de vrije beschikking over haar product te waarborgen. Geheel het karakter zijner handelingen met de vrije cultuur was gerigt op voorbereiding tot een toestand waarin 's Gouvernements tusschenkomst zou kunnen worden ontbeerd. Ook hier slechts ééne vlugtige opmerking. Het schijnt ons vreemd, dat een *hoofdpunt* der beschuldiging van een bestuur, dat na den reactionairen kruistogt die in Nederland ondernomen en op Java voortgezet werd, alles behalve voor aanmoediging van vrije cultuur of bevordering van vrijen arbeid was, — het schijnt ons vreemd, dat juist een hoofdpunt van beschuldiging is: *tegenwerking* van de voorbereiding tot algeheele, onbeperkte plotselinge vrijheid. Het is overigens deze zelfde opmerking, die ons telkens treft, bij de lectuur der wederlegging. Het is alsof men, wetende dat vrije industrie en vrije arbeid in den lateren tijd *populair* geworden is, er op gerekend heeft, dat eene veroordeeling te meer ingang moest vinden, wanneer zij zich vastknoopte aan een vergrijp tegen het voorwerp dier *populariteit*. Zonderling, de Heer Rochussen ONTKENT in de Tweede Kamer, dat de Regering verpligt was aan al. 6 van art. 56, waarin hij niets dan een WENSCH zag, *uitvoering* te geven (1). Hij bestendigt het dwangstelsel bij de suikercultuur over geheel Java gedurende 10 jaren. Zijn ambtgenoot van Hall predikte zoo hoorbaar mogelijk de leer der *brochures*, die hij „*bestudeerd*" had, dat art. 56 GEEN OVERGANG wil en dat het dwang-telsel REGTVAARDIG *in zich zelf* is (2). Die gouvernementele gezindheid en interpretatien van de reactie-periode 1859 en 60 gaan achtervolgens naar Indie. Er wordt bovendien aan den Gouv.-Gen. gelast de pas ontluikende vrije cultuur noch aan te moedigen, noch tegen te werken, hetgeen zoo veel zeggen wil als haar te laten bezwijken, terwijl art. 60 Reger., Reglement aanmoediging *beveelt*. En, coïnciderende met dat alles, wordt de resident van Rembang in Indie in Maart 1860 beschuldigd en in April 1861 veroordeeld wegens het *niet bevorderen*, het *tegenwerken* van vrijen arbeid; wegens de niet nakoming en toepassing van het OVERGANGS artikel, dat het opperbestuur in 1859 en 60 ontkende dat *bestond* of *verpligtend* was. Ons dunkt, de Heer B. was dan iemand naar het hart der mannen van het bovendrijvende dwangstelsel, en moest dus in hun systeem en opvatting van het regerings-reglement niet veroordeeld, maar gedecoreerd zijn geworden, indien waarheid was wat hem wegens *benadeeling* van de eerlijke toepassing van het stelsel van al. 6 van art. 56 wordt aangewreven. Waarlijk, dit heeft veel van eene *mystificatie*.

Wij konden ons van deze opmerking niet onthouden, omdat zij zich telkens opdringt, wanneer wij nadenken over de *anomalie* tusschen de beschuldiging en de heerschende gouvernements meening tijdens de aanklagt en veroordeeling.

Maar hoe dit zij, ook de *pretense* tegenwerking, of het scheppen van een kunstmatigen toestand, wordt in de brochure nadrukkelijk bestreden, op dezen grond vooral, dat juist de toestand door hem geschapen, den terugkeer tot het kunstmatige en op dwang gegronde contracten-stelsel *onmogelijk* heeft gemaakt. Onwaar noemt hij de aantijging van geheimhouding, want aanhoudend *rapporteerde* hij het gouvernement tot de *geringste bijzonderheden* over de tabaks-cultuur, en hij verwijst daarbij naar en deelt de hoofdpunten mede van wat door hem aan het gouvernement bekend gesteld werd, nopens de regelingen die de tabakscultuur in Rembang eene ongekende vlugt hadden doen nemen. In de koloniale archieven berusten de menigvuldige bewijzen van inlichtingen, die hij aanhoudend over de tabaks-cultuur aan de regering toezond. Ook bij zijne jaarverslagen ruimde hij voor de tabaks-cultuur eene groote plaats in en de Regering zelve nam daaruit voor hare verslagen over 1856, 57 en 58 het noodige over of vermeldde in de *Staats Courant* (b. v. van 3 April 1857) breedvoerig de gunstige resultaten van die cultuur. Om al deze redenen meent schrijver geregtigd te zijn tot de vraag; Waarom ignoreert de gouverneur generaal. Pahud zelfs de gouvernementsstukken, de *Staats-Courant*, de regeringsverslagen, zijn eigen besluit van 13 Februarij 1857? Het antwoord des schrijvers is: *Omdat* men dan den resident Bekking niet had kunnen betichten, dat hij zijne handelingen voor het gouvernement *verborgen* hield. *Omdat* men hem dan niet onder verdenking kon brengen als iemand, die in het geheim wroette, zich handelingen veroorloofde, die het daglicht niet mogten zien en dus verkeerd moesten zijn.

3⁰. Toestemming tot ongeoorloofden houtkap.

Hier wordt aangetoond dat dit in strijd is met de *feiten* en dat tevens geïgnoreerd is door den gouverneur-generaal het contractuele regt van een ondernemer op zoodanigen aankap, welk regt moest geëerbiedigd worden, terwijl wijders verklaringen van tabaks ondernemers, onder aanbod van eede afgelegd, worden ingelascht om de aantijging geheel te ontzenuwen.

4⁰. Vestiging van monopolie ten gunste der particuliere ondernemers.

De wederlegging noemt de beschuldiging bepaald in strijd met de *feiten*. Terwijl men er aan den eenen kant juist eene grieve van maakt het eenige middel van concurrentie ruim te hebben bevorderd (de toelating van meerdere opkoopers) beschuldigt men te gelijker tijd de mededinging te hebben *tegengegaan*. De plaats gehad hebbende uitreiking van vergunningen bevorderde zeer de concurrentie; in stede van de inlandsche bevolking te *belemmeren* in de beschikking over haar product, had zij juist ten doel en tot gevolg, haar die vrije beschikking te verzekeren en schonk zij den inlander de mogelijkheid, om zijn product in een ander rayon te verkoopen wanneer hij daarvoor niet den door hem gewilden prijs bij een ondernemer in zijne nabijheid gevestigd, kon bekomen.

Opmerkelijk is dienaangaande de volgende zinsnede omdat zij betrekking heeft op een algemeen erkend schadelijk element in Indie, namelijk het Chinesche. De schrijver zegt, dat het toch zonderling is, dat terwijl men hem ten onregte beschuldigt, *in strijd* met de wettelijke voorschriften der Indische regering te hebben gehandeld, het eene grieve tegen hem schijnt te worden, dat hij die voorschriften *handhaafde*, wanneer daardoor de tabaks-cultuur gevrijwaard werd van misbruiken of gebreken, die hare ontwikkeling konden in den weg staan. Men doet het voorkomen, dat hij ten opzigte van Chinesche en andere Oostersche opkoopers, *niet goed* gehandeld zou hebben, en men ziet daarbij tevens voorbij, dat hij zijn pligt als resident betrachtte, door, overeenkomstig de herhaalde en zoo nadrukkelijke voorschriften der Indische regering, de Chinezen te beletten zich door allerlei bedriegelijke middelen van de producten van den Javaschen landbouwer meester te maken. Reeds was hun de opkoop, tegen voorschotten aan de planters, van de rijst en tweede gewassen verboden en zou zulks voor den Java-tabak ook hebben plaats gehad, zoo zulks mogelijk ware geweest.

5⁰. De voorschotten.

Hier wordt in eene ontwikkeling getreden nopens het voorschot, dat èn vroeger in Rembang èn overigens op geheel Java aan den planter wordt toegestaan, bij den oogst, met den ondernemer te verrekenen en wel, zoo als hier, met de gunstige uitzondering van verrekening met niet anders dan met *product*.

Ofschoon de Hr. B. hier het laissez faire betrachtte, was hij echter de onzedelijke leer niet toegedaan, dat de bevolking niet gehouden zou zijn genoten voorschotten op de door haar vrijwillig overeengekomen voorwaarden te *voldoen*. Geen resident mag den Javaan oneerlijkheid leeren of kwaadtrouwige verbreking van overeenkomsten. Overigens was ook hier zijn doel langzamerhand van jaar tot jaar de ondernemers uit te noodigen om de voorschotten te doen inkrimpen. Hij vraagt voorts naar eenigen schijn van bewijs voor de overweging „dat de bevolking door en van wege het gewestelijk bestuur is *gedwongen* om voor de licentie-houders tabak te planten," tenzij men als bewijs zou willen aanvoeren, dat aanmoediging tot het planten van veel tweede gewassen in het algemeen en het opheffen van bezwaren gelijk staat met dwang, op de bevolking gepleegd.

De beschuldiging op dit hoofdpunt wordt, (dit zij in het voorbijgaan opgemerkt) o. i. te onaannemelijker als men let op de door het gouvernement zelf erkende ontwikkeling en welvaart van de bevolking van Rembang en op de volledige erkentenis en omschrijving daarvan in het rapport van de aan den Heer B. vijandige personen, die uitgezonden werden (nadat op het plein te 's Hage de wind was veranderd), om de hervormingen door hem in Rembang ingevoerd omver te werpen. Die verklaringen zijn in het vorig artikel opgenomen.

Welnu, dergelijke hoogst gunstige en verblijdende uitkomsten zijn niet te rijmen met knevelarij, uitmergeling en uitputting der bevolking en het stationair blijven der cultures, juist de hoofdgebreken, de grondfouten van het *dwangstelsel*, dat de Heer B. bij zijne komst in Rembang, gelijk uit opstel N⁰. 1 zoo duidelijk gebleken is, tot het uiterste opgevoerd vond. Zoo hij nog daarenboven den dwang hadde uitgebreid, wat zou er van de bevolking geworden zijn? Hoe is daarmede de erkende verbetering van toestand, van welvaart, van voeding, kleeding, enz., eenigzins te rijmen?

Zeer juist komt ons dan ook voor de beschouwing dat de Gouvernements-cultuur leert dat het schier onmogelijk is, de bevolking, zonder gevoelige bestraffingen te verpligten tot arbeid, waarin zij niet vrijwillig toestemt. Herhaaldelijk verzette zij zich massaal tegen de *gedwongen* tabakscultuur, na te hebben verzocht daarvan te worden ontslagen. Aan dat verzet ontbrak, in 1855, slechts een energiek geleider, om tot volslagen opstand over te slaan. En nu zou men kunnen aannemen, dat de vrijwillige tabaks-cultuur door dwang gedreven wordt, in weerwil dat hier geen enkel van de, bij de gedwongen cultures gebruikelijke dwangmiddelen, gebezigd worden! Slechts 1200 bouws gouvernements-tabak waren niet dan door dwang en betraffingen in stand te houden; zonder die middelen heeft de bevolking driemaal meer vrijwillig tabak geplant. Geen enkel bewijs van dwang daartoe kan geleverd worden; de politie rollen getuigen allen tegen de *gedwongen* cultuur!

6⁰. Afstand van gronden benoodigd tot opbouw van schuren. Wat hier geschiedde was de voortzetting van hetgeen onder *voorkennis* van het gouvernement steeds gebeurt, en dit werd maandelijks ter kennis gebragt van het hoofdbestuur, zonder dat daartegen eenige aanmerking werd gemaakt.

7⁰. Het verleenen van eene hoogere *paijong* (zonnescherm) aan dessahoofden, wordt eene bespottelijke beschuldiging, het comische element van besluit genoemd. Het is eene bevoegdheid van de residenten, die buiten de bepalingen van *Staat.bl.* 1824, N⁰. 13 valt, en algemeen is erkend als het gevolg hunner bevoegdheid tot benoeming van hoofden *onder* den rang van districts-hoofd. Hier gold het bovendien eene onderscheiding aan eenige dessa-hoofden, die hun leven voor het gouvernement in de waagschaal hadden gesteld, dus een uitsluitend *politiek* belang, dat nu echter na 5 jaren opgerakeld wordt, en verwrongen in een ellendig argument tegen de particuliere tabakscultuur!"

8⁰. Ten slotte is de heer B. genaderd tot wat hij noemt de hoofdbeschuldiging, de aantijging waarvan men blijkbaar het meeste effect heeft verwacht en die vooral de strekking verraadt, om hem bij zijne medeburgers in een hatelijk daglicht te plaatsen, de beschuldiging namelijk van zijn invloed en gezag te hebben misbruikt „om bloedverwanten en familie-betrekkingen te begunstigen."

Van de verdediging op dat punt geven wij verslag in een volgend nommer, dat tevens ons eigen oordeel zal bevatten over het geslagen vonnis.

(1) *Zitting van* 11 *Mei* 1860 *blz.* 659, *kol.* 1.

(2) *Zitting van* 23 *Febr.* 1859, *blz.* 524, *kol.* 1 *en* 2.

Op Zaturdag den 31sten Augustus a. s.

zal **vendutie** worden gehouden bij

J. H. TEN CATE,

in het locaal naast de Hoofdwacht

VAN DIVERSE COMMISSIE-GOEDEREN.

(1321)

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag*	*Naam van het Schip*	*den Gezagvoerder.*	*Grootte van 't schip in Lasten.*	*van waar gekomen.*	*wanneer gezeild.*	*welke plaats aangedaan.*	*werwaarts bestemd.*	*Agenten.*
Aug.	24	Ned. Ind.	Little Tot.	Katjong.	12	Pasoeroean.	23 Julij.	geen.	Soerabaya.	
„	—	Brem.	Creole.	Jessen.	200	Port Adel.	29 „	„	„	
„	26	Hamb.	Mauritius.	C. G Holst.	149	Melbourn.	22 „	„	„	
„	—	Nederl,	Cornelia Mathilde.	P. Snoey.	355	Batavia.	14 Aug.	„	„	

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar.*
Aug.	25	Ned. Ind.	St. Oenarang.	S. van Hulstijn.	Batavia via Samarang.
„	—	Engel.	Seaforth.	J. L. Bloomfield.	Nederland via Padang.

In lading en in reparatie liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederlandsche	Geertruida.	Sobels.	Onbepaald.	Fraser Eaton & Co.
„	Cornelia Mathilda.	Snoey.	Nederland.	„ „ „ „
Breem.	Energie.	J. B. Meijer.	Nederland.	„ „ „ „
Deensche	Creole.	W. Jessen.	Onbepaald.	„ „ „ „
Engelsche.	Spray.	Hillman.	„	„ „ „ „
Deensche	Cecrops.	Davidson.	In Lossing.	„ „ „ „
Nederlandsche	Hercules.	Detering.	Nederland.	„ „ „ „
„	Peking.	Kroese.	Amsterdam.	B. Kopersmit & Co.
„	Concurrent.	van der Harst.	Nederland.	E. ten Brinck & Co.
„	Quatre Bras.	Nieuwenhuijs.	„	Schimmelpenninck & Co.
„	Zeeploeg.	J. van Wijngarden.	„	„ „ „
„	Graaf v. Heiden Reinestein.	J. Wamsteker.	„	„ „ „
„	Helen Louisa.	Metzelaar.	Grissee.	Adam & Co.
Engelsche	Jeannie.	W. Davies.	Australie.	P. Kervel & Co.
Nederlandsche	Fersteling.	C. de Zeeuw Bagchus Wz.	Nederland.	J. F. van Leeuwen & Co.
„	Baron van Polland van Rozendaal.	A. Hoogenstraten.	Ter bevrachting.	B. J. van Eck & Co.
„	Alblasserwaard.	van Linden.	Holland.	„ „ „ „ „ „
„	Cornelia Hendrika.	J. v. d. Meulen.	„	„ „ „ „ „ „
„	Margaretha Johanna.	Verschuur.	Nederland.	Hill Broekman & Co.
Zweedsche	India.	Tunch.	Canaal for orders.	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
Nederlandsche	van der Palm.	Marcus.	Nederland.	„ „ „ „ „
Hamb.	Mauritius.	Holst.	Onbepaald.	„ „ „ „ „

Marktprijzen.

SUIKER N⁰. 16 ƒ 15.— Nominaal.
KOFFIJ ƒ 36.—
WISSELKOERS @ ƒ 100¾ % pari.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

GEDRUKT BIJ **LE ROY & CO** TE SOERABAYA.